

Ljudska PRAVICA

GLASILO KOMUNISTIČNE PARTIJE SLOVENIJE

Leto IX - št. 100

Ljubljana, torek, 27. aprila 1948

Izhaja vsak dan razen ob petkih

Mesečna naročnina din 45.-

Cena din 2.-

SLAVNOSTNA OTVORITEV II. KONGRESA OSVOBODILNE FRONTE SLOVENIJE

Ljubljana, 26. aprila.

Danes popoldne, na dan pred sedmo obletnico ustanovitve Osvobodilne fronte, se je v veliki Unionski dvorani v Ljubljani začel II. kongres Osvobodilne fronte Slovenije. Ko so izvoljeni delegati napolnili dvorano, so med dolgotrajnim ploskanjem delegatov in gostov zasedli svoja mesta člani Izvršnega odbora Ljudske fronte Jugoslavije: Josip Vidmar, Jože Rus, Edvard Kardelj, Miha Marinko, Marjan Breclj in France Bevk, člani Izvršnega odbora Osvobodilne fronte Slovenije in delegacije iz bratskih ljudskih republik.

Kongres je otvoril predsednik IOOF tovariš Josip Vidmar in predložil kongresu pozdravno brzojavko predsedniku Ljudske fronte Jugoslavije Josipu Brozu Titu, ki jo je kongres sprejel z viharnim ploskanjem in navdušenjem.

Nato je pozdravil delegacijo Ljudske fronte Jugoslavije s tov. Dobrivojem Radosavljevičem na čelu (ploskanje), dele-

gacijo Ljudske fronte republ. Srbije s tov. Živoletom Djermanovičem na čelu (ploskanje), delegacijo Ljudske fronte Bosne s tov. Begičem Muhedimom na čelu (ploskanje), delegacijo Ljudske fronte Crne gore s tov. Bakočevićem Milošem na čelu (ploskanje), delegacijo Ljudske fronte Makedonije s tov. Zogravskim Dimčem na čelu (ploskanje), delegacijo Ljudske fronte Hrvaške s tov. Franičevićem Djurrom na čelu (ploskanje), zastopnika Osvobodilne fronte Trsta tov. Stoka Franca (frenetično ploskanje). Nadalje je pozdravil Demokratično fronto Slovencev v Italiji, ki zaradi prepovedi kvestorja v Gorici ni dobila dovoljenja za potovanje v Jugoslavijo (ploskanje) in delegacijo Osvobodilne fronte za Slovensko Koroško, ki zaradi prepovedi angloameriških oblasti in okrajnega glavarstva v Velikovu ni mogla dopotovati na naš kongres (ploskanje). Končno je pozdravil vse tovariše delegate, ki so prispeeli na kongres in jim želel uspešnega dela.

IO OF. Kongres je s ploskanjem izbral predlagane tovariše v delovno predsedstvo, ki je takoj zavzelo svoje mesto.

Pozdrav zastopnika Ljudske fronte Jugoslavije

Zatem je predsednik delovnega predsedstva tovariš Bevk France dal besedo zastopniku Ljudske fronte Jugoslavije tovarišu Dobrivoju Radosavljeviču, ki je II. kongres Osvobodilne fronte pozdravil v imenu Glavnega odbora Ljudske fronte Jugoslavije. Ko je govoril o pomenu Ljudske fronte Jugoslavije, je rekel:

»Ljudska fronta ne združuje samo politično naše ljudske množice, ampak je skozi njo mogoče najširše ljudske množice delavcev, kmetov, inteligence in vseh, ki ljubijo svojo zemljo in svoj narod, vključiti za izgradnjo socializma. Izgradnja socializma pa ni treba razumeti, kot je bilo naglašeno na II. kongresu Ljudske fronte. samo kot izpolnjevanje nalog iz državnega plana izgradnje, ampak tudi uresničevanje posebnih planov organizacij Ljudske fronte, katerih izpolnitev predstavlja veliko dopolnitev državnega plana.

Z željo, da vaš II. kongres Osvobodilne fronte Slovenije, ko bo pretresal svoje izkušnje in na osnovi sklepov II. kongresa Ljudske fronte Jugoslavije, prispeva k nadaljnji okrepitevi Ljudske fronte, nadaljnemu razvijanju iniciative in moči slovenskega naroda v izgradnji socializma, vas še enkrat pozdravljam in želim uspeh pri delu.

Pozdrav zastopnika JA

Za njim je kongres pozdravil zastopnik JA, polkovnik Milan Lah, ki je med drugim dejal: »Naša armada je globoko zainteresirana za vprašanje nadaljnje

Pozdravi delegatov LF bratskih ljudskih republik

V imenu Izvršnega odbora Ljudske fronte Srbije je kongres pozdravil tov. Živoleta Djermanoviča, ki je povedal, da je II. kongres Ljudske fronte Srbije sklenil, da bodo frontovci s prostovoljnimi delom letos prispevali preko 6 milijard dinarjev za izgradnjo socializma, napredek Ljudske republike in tudi celotne bratske skupnosti FLRJ, da bodo krepili demokracijo in varovali neodvisnost naše dežele.

Zastopnik Ljudske fronte Bosne in Hercegovine tov. Begič Muhedin je v pozdravu med drugim rekel: »Danes, tovariši in tovarišice, se med seboj poznamo bolj kot kdaj koli, poznamo se že po junaštvih iz narodno osvobodilne borbe, poznamo se po skupno preliti krvi za našo svobodo, poznamo se po delu naše slavne mladine na naši mladinski progi kakor tudi po vseh delavcih, ki bi iz naše zemlje našim ljudskim množicam radi izkopalji čim več koristi.«

Zastopnik Ljudske fronte Crne gore tov. Bakočević Miloš je v svojem pozdravu med drugim rekel: »Vse misli našega naroda so usmerjene na borbo slovenskega naroda, zbranega okoli Osvobodilne fronte, za izvršitev največjih nalog po vojni, to je izgradnjo petletnega plana. Vse misli so usmerjene tudi na one dele Slovenije, ki na žalost niso priključeni

Pozdravna brzojavka II. kongresa Osvobodilne fronte Slovenije maršalu Titu

Dragi tovariš Tito! Ob svečani otvoritvi II. kongresa Osvobodilne fronte Slovenije v dneh sedme obletnice ustanovitve Osvobodilne fronte pošiljamo Vam, svojemu velikemu učitelju in voditelju, tople tovariške pozdrave. V imenu delovnih množic Slovenije, ki jih na kongresu predstavljamo, se obvezujemo, da bomo vložili vse ustvarjalne sile, sposobnosti, trud in delovni elan za to, da izpolnimo veličastne naloge petletnega plana. Naša OF bo pod vodstvom slavne Komunistične partije postala v še večji meri kot doslej nepremagljiva armada našega delovnega ljudstva na fronti izgradnje socializma, na fronti borbe za materialno blaginjo in neprestano kulturno dviganje našega naroda in vseh jugoslovanskih narodov. Na uspehih in izkušnjah dosedanjega dela, ki jih bo podal naš kongres, bomo še trdneje kovali enotnost delovnega ljudstva. To enotnost bomo kovali v naporih in skupnem delu na gradiliščih, na poljih in v tovarnah. Prav tako bomo utrjevali to enotnost v stalni borbi proti ostankom izkoriščevalcev, proti saboterjem, klevetnikom in vojnim hujskačem, v borbi za mir in neodvisnost naše jugoslovanske domovine. V globoki zavesti, da je samo v novi Jugoslaviji zajamčen nacionalni obstoj, suverenost in vsestranski razvoj slovenskega naroda ter možnost združitve tudi tistih njegovih delov, ki so bili nasilno odtrgani, bomo tudi v bodoče utrjevali duha bratstva in enotnosti jugoslovanskih narodov, duha novega jugoslovanskega patriotizma.

Dragi tovariš Tito! Zavedamo se, da je bilo mogoče doseči veličastne uspehe v našem dosedanjem delu samo pod Vašim modrim vodstvom in z Vašo stalno pomočjo. Zagotavljamo Vam, da bomo tudi v bodoče pošteno vlagali vse svoje napore v borbo za izgradnjo socializma, v borbo za varnost, neodvisnost in srečno bodočnost naše domovine FLR Jugoslavije!

Zivel naš ljubljani voditelj in učitelj tovariš Tito!

Uvodni pozdrav predsednika IOOF tova. J. Vidmarja

Tovariš predsednik Josip Vidmar je nadalje poudaril velike politične, gospodarske in druge uspehe, ki jih je Osvobodilna fronta dosegla v času od njenega prvega kongresa pa do danes. Poudaril je, da se spričo teh dejstev lahko vsakdo zave velikih izprememb, ki so se v teh nepolnih treh letih izvršile. Potrebno pa je, da Osvobodilna fronta po tolikem času pregleda svoje delo ter si vnovič razjasni smer in smotre ter sredstva, katerih se bo v bodoče posluževala za doseg svojih namenov. To nalogo pa ima Drugi kongres Osvobodilne fronte.

Nato je tovariš predsednik razvil tri misli, ki jih je potrebno poudariti na dan sedme obletnice ustanovitve Osvobodilne fronte. Nastanek in rast Osvobodilne fronte sta bila polna poleta in taksi so bili tudi njeni boji in njene zmage. Ustvarila je na Slovenskem zgodovinski epopejo, polno požrtvovalnosti, muck in krvi, junaštva, nevidnih uspehov in navdušenja. Kronala je to epopejo z zmago in osvoboditvijo naše domovine. Vprašanje je, ali smo znali ta polet in navdušenje prenesti tudi v drugo razdobje Osvobodilne fronte, v čas obnove in nove graditve naše domovine. Novi dogodki, nove zmage so nam znova in znova dokazovale, da je sleherni malodušnost prazna, da je duh osvobodilne borbe neumrljiv. V dejanjih teh treh zadnjih let je ogromna sila, mogočen polet, ki sta popolnoma enaka zanosu in veličini osvobodilne borbe.

Nadalje je tovariš predsednik poudaril pomen Komunistične partije za Osvobodilno fronto, slovensko delovno ljudstvo, slovenski narod. Danes se vedno ostrije ločujejo dva tabora, eden izmed njihju človečanski, progresivni, rešilni tabor, drugi pa tabor zverstva, stagnacije, mračnosti in pogina. Središče človeškega in naprednega tabora predstavlja Sovjetska zveza, ki jo vodi in miselno hrani Komunistična partija, ki je vest in strnjena moralna volja človeštva. Spričo tega je za nas ogromnega pomena dejstvo, da predstavlja Osvobodilna fronta slovensko delovno ljudstvo, strnjeno okrog Komunistične partije. S tem je povedano, da je slovenski narod v zvezi z vsemi narodi Jugoslavije v velikem razkolu sveta na strani plemenitega dela človeštva.

Osvobodilna fronta predstavlja ves slovenski narod, vse naše delovno ljudstvo in zaradi tega je in mora biti edinstvena in edina politična formacija v slovenskem življenju. Pojavljajo se ljudje, eicer vedno redkeje in opreznije, ki govorijo, da so z vso dušo pristali Osvobodilne fronte, toda Osvobodilne fronte brez Komunistične partije. Vsakomur je jasno, kakšnega gnezda ptiči govorijo o nekakšnem vzporednem političnem gibanju, nekakšni vzporedni politični stranki, ki bi zasledovala iste smotre kakor Osvobodilna fronta, bi pa, kakor pravijo, kritično spremljala njeno politiko in delo. Za vsakega politično količkaj solanega človeka pa je očitno, da bi se vsaka politična formacija poleg Osvobodilne fronte prej ali slej morala preobraziti v politično formacijo proti Osvobodilni fronti. Tako se je zgodilo z Grodom in njegovo skupino, tako se je zgodilo Dragoljubu Jovanoviču in se v manjšem obsegu godi slehernemu človeku, ki ima dvome in nezaupanje do Osvobodilne fronte. Taki ljudje se nujno odtrgajo od celote slovenskega naroda in padajo vse globlje, vse do odpadništva, izdajstva in zločinstva, kakor nam kažejo v zelo ostri luči procesi zadnjih dni pred našimi sodišči. Izven ali poleg Osvobodilne fronte ni mogoče stati, mogoče je biti samo v Osvobodilni fronti ali pa proti njej.

Tov. predsednik je zaključil svoj govor z besedami:

»Človeku čiste volje in jasne misli je pripadništvo Osvobodilni fronti v radost in ponos. Zaveda se, da pripada čudovitemu zgodovinskemu pokretu, ki je slo-

venski narod osvobodil in prerodil ter ga v svobodnem in zanosnem bratstvu združil z vsemi narodi Jugoslavije. S ponosom ga navdaja zavest, da ga pri tem vodi Komunistična partija in da s tem vrši najčastnejše naloge, ki jih v sedanjem času more vršiti razvit in misleč član človeškega občestva. Zaveda se z radostjo, da je slovenski narod v Osvobodilni fronti našel edinstveno pot, ki ga lahko srečno in častno vodi skozi teme in neurja sedanosti, najslabotnejšega prelomnega časa v zgodovini človeštva. Zato z vso preverjenostjo kličem:

Zivela Osvobodilna fronta in njen II. kongres! (Viharno ploskanje.)

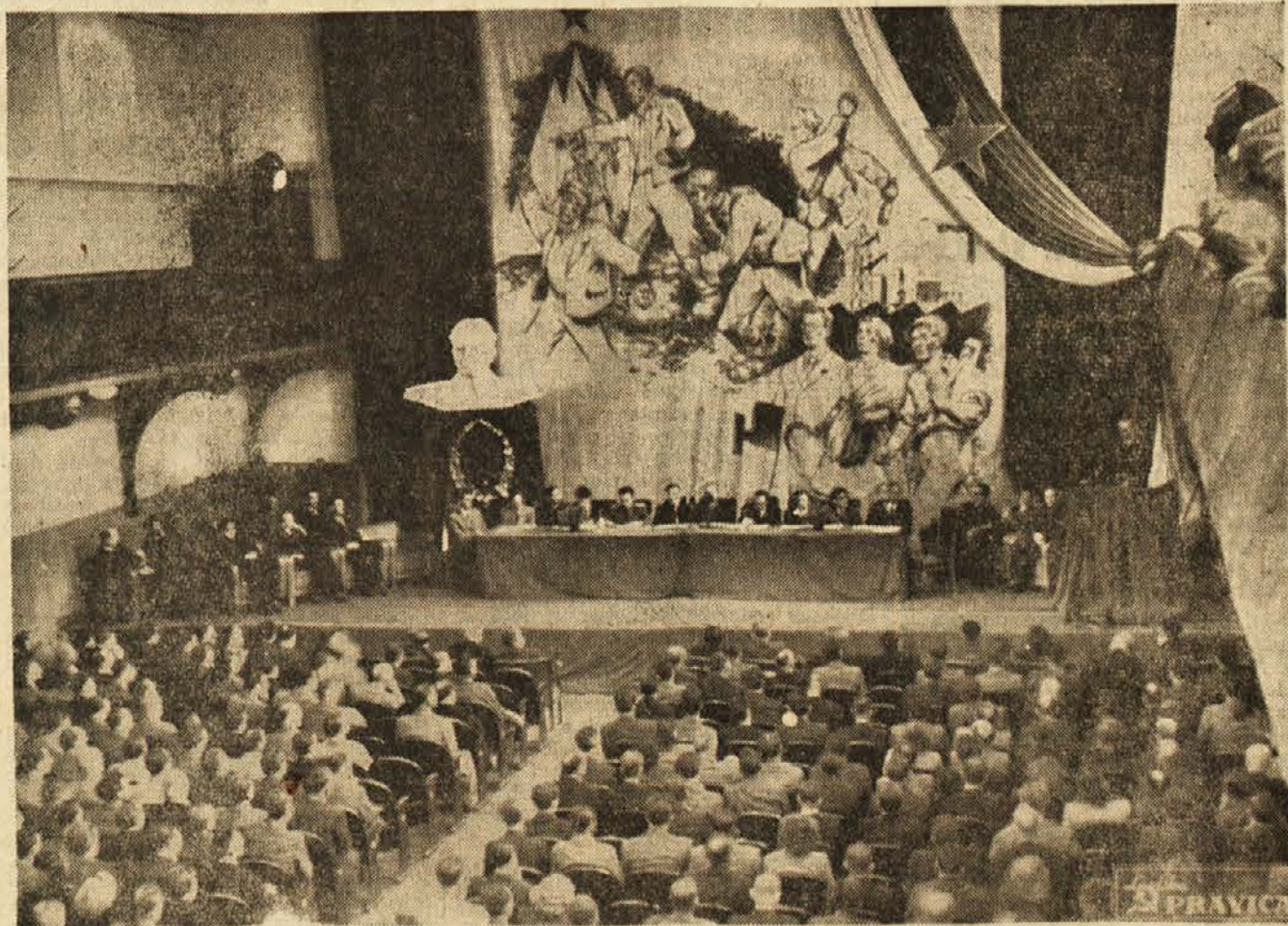
Zivela Ljudska fronta Jugoslavije! (Viharno ploskanje.)

Zivela Komunistična partija! (Dolgotrajno ploskanje.)

Zivel voditelj naših narodov maršal Tito! (Frenetično vzklikanje in ploskanje.)

Izvolitev delovnega predsedstva

Na koncu je predsednik dal besedo sekretarju OF tov. Vipotniku Janezu, ki je kongresu predlagal sledeče tovariše za delovno predsedstvo: 1. Bevk France, član Izvršnega odbora OF in podpredsednik Prezidijske Ljudske skupščine LRS, 2. Hribar Janez, član sekretariata Izvršnega odbora OF in minister vlade LRS, 3. dr. Breclj Marijan, član sekretariata Izvršnega odbora OF in podpredsednik vlade LRS, 4. Turnher Edmund, član Iniciativnega odbora Zveze borcev, 5. Lah Milan, polkovnik JA, 6. Očepek Angelca, predsednika Glavnega odbora AFZ, 7. Rudolf Janko, predsednik Glavnega odbora Enotnih sindikatov Slovenije, 8. Perovšek France, predsednik Glavnega odbora LMS, 9. Zagar Pepca, organizacijska sekretarka Mestnega odbora AFZ v Ljubljani, 10. Jakopič Niko, član Glavnega odbora OF Slovenije, 11. Simonič Franc, sekretar Mestnega odbora v Mariboru, in 12. Vipotnik Janez, član sekretariata

Delovno predsedstvo II. kongresa Osvobodilne fronte Slovenije

Pozdrav zastopnika OF za STO

Zastopnik Osvobodilne fronte za Svobodno tržaško ozemlje tov. France Stoka je kongres pozdravil z naslednjimi besedami:

»Prinšam pozdrave slovenskega ljudstva Tržaškega ozemlja in njegove OF organizacije, ki spaja v svoje vrste vse slovensko ljudstvo tudi pri nas in ki je vedno sestavni del slovenskega naroda, ki je v skupni borbi za svoje pravice beležil pod vodstvom OF častno stran zgodovine progresivnih, demokratičnih in svobodoljubnih narodov v današnjih dneh.«

Ko je omenil, da anglo-ameriška vojaška uprava ovira našemu ljudstvu kulturno in prosvetno življenje, upropača vse gospodarstvo in uvaja kolonialni režim ter najhuje diktaturo, je slovenski in ostale jugoslovanske narode pozval: »Obnavljajte in gradite svojo in tudi našo skupno domovino, ker vaši uspehi v izgradnji petletnega plana so tudi naši uspehi. Tem lažja bo borba za naše narodne in demokratične pravice na Svobodnem tržaškem ozemlju, kolikor bolj boste v gradili in utrjevali našo skupno domovino na osnovi petletnega plana v okviru nove Titove Jugoslavije.« (Burno ploskanje.)

Ob zvokih fanfare so tedaj prikoračali v dvorano pionirji z zastavo, se razvrstili pred odrom in najvidnejšimi predstavniki Osvobodilne fronte tov. Edvardom Kardeljem, Mihom Marinkom, Vidmarjem in predstavnikom JA tov. Polkovnikom Lahom ter jim izročili šopke.

Ko so pionirji med navdušenim ploskanjem strumno odkorakali iz dvorane, je predsednik tov. France Bevk sporočil, da je Demokratična fronta Slovencev v Italiji, katere zastopstvo ni dobilo potnega dovoljenja, poslalo kongresu naslednji pozdrav:

Pozdrav Demokratične fronte Slovencev v Italiji

»Predsedstvu II. kongresa Osvobodilne fronte, Ljubljana. Demokratična fronta Slovencev kot zastopnica slovenske narodne manjšine v Italiji pošilja vsemu slovenskemu ljudstvu bratske borbene pozdrave ob proslavi sedme obletnice ustanovitve Osvobodilne fronte, v kateri so sodelovali tudi goriški, beneški in kantski Slovenci ter se borili in skupno zmagali z vsemi ostalimi Slovenci nad fašizmom.

Ob enem želi Demokratična fronta Slovencev Osvobodilni fronti popoln uspeh pri nadaljnji izgradnji domovine, to je pri izvršitvi petletnega plana, ki je predpogoj dela, miru in bratstva med narodi! Smrt fašizmu — svoboda narodu! — Glavni odbor Demokratične fronte Slovencev v Italiji.«

Pozdrav Otona Župančiča

Kongresu je poslal pozdrav tudi naš priljubljeni pesnik in ljudski umetnik Oton Župančič: »Z obžalovanjem, da ne morem osebno prisostvovati pomembnim in zgodovinskim posvetovanjem teh dni, iz srca pozdravljam II. kongres Osvobodilne fronte in mu želim najlepšega uspeha. Brez Osvobodilne fronte bi bila postala naša država razbita posoda, naši narodi razlito vino! Osvobodilna fronta nam je dala obod in vsebino, po nji se je ljudstvo znova zavedelo sebe.

Naj živi OF, naj se krepi v narodu, iziščenem na zunan in na znotraj, in združuje pod vodstvom Komunistične partije vse naše žive sile, ki nam ustvarjajo lepšo bodočnost. Smrt fašizmu — svoboda narodu! — Oton Župančič.«

S tem je bil slovenski del kongresa zaključen. V torek ob 9. uri dopoldne se bo začel delovni del kongresa.

Govor ministra financ LR Črne gore Gojka Garčevića

Z novim proračunom je nudena velika pomoč gospodarsko nerazvitim republikam za hitrejši razvoj

Ob koncu seje je govoril minister za finance LR Črne gore Gojko Garčević, ki je med drugim dejal, da je Ljudska republika Črna gora imela v letu 1947. določen proračun, ki je znašal 1 milijardo 250.000.000 din z dohodki 520 milijonov din in dotacijo iz zveznega proračuna 730 milijonov din. Proračun izdatkov je bil razdeljen: na investicije 500 milijonov din, na proračun državne uprave 750 milijonov din. Proračun investicij je bil izpolnjen 10% no, proračun državne uprave 90% no, proračun izdatkov pa 105% no od določenih zneskov.

Z novim proračunom se nudi velika pomoč ekonomsko nerazvitim republikam zato, da se bodo hitreje gospodarsko razvijale in osamosvojile. V primerjavi s proračunom za leto 1947, je proračun izdatkov LR Črne gore zvišan za 40%, proračun lastnih dohodkov pa za 85%. Gospodarski uspeh in napredek Črne gore za zadnja tri leta izkazuje finančni plan. Za leto 1947, so doleteli lastne dohodke v znesku 145 milijonov, izpolnili pa so jih samo 70%no, v letu 1947, so bili lastni dohodki določeni na 520 milijonov, izpolnili pa so jih 105% no. Za letošnje leto so določili dohodki v primerjavi z letom 1947, za približno 900 milijonov dinarjev, kar je za 85% več kot lansko leto.

Potreben je železniški promet, brez katerega ni gospodarskega napredka. Zgraditev železniške proge Nikšić-Titograd, pri kateri sodeluje 20.000 graditeljev — mladincev in frontovcev skupno z mladinci in frontovci drugih bratskih republik, se bori z najodpornjšim žrnogorskim kamenjem in skalami, bo pa izpolnjena kljub temu pred predvidenim rokom 18. julija t. l. Zgraditev te proge bo velik dodatek za črno goro. Avtomobilski vozi park, na katerega so danes navezani, bo s tem znatno razbremenjen.

Izsuševanje Skaderskega jezera, ki ga določa petletni plan, je eden glavnih členov za gospodarski preporod Črne gore. Ko bo Črna gora izpolnila te naloge, bo imela približno 20.000 ha najrodovitejše zemlje. S tem bodo podani prvi pogoji za razvoj zveznih panog industrije. Črna gora ima velika rudninska bogastva, posebno boksit in premog. Čim se bo začelo to rudninsko bogastvo izkoriščati, bo Črna gora tudi gospodarsko prerajena in stopila v vrsto gospodarsko naprednih in razvitih ljudskih republik, da bo tudi v gospodarskem pogledu koristna za vseljudsko skupnost.

Po govoru ministra Garčevića so zaključili sejo.

Govor Hasana Brkiča, predsednika planske komisije LR Bosne in Hercegovine

Na seji v nedeljo dopoldne je govoril predsednik planske komisije Ljudske republike BiH H. Brkič, ki se je v diskusiji o vsedravnem proračunu dotaknil proračuna Ljudske republike Bosne in Hercegovine kot njegovega sestavnega dela.

Porast gospodarskih sil republike Bosne in Hercegovine se najbolje kaže v tem, da se vrši financiranje državnih in gospodarskih potreb v letošnjem letu z manjšim sodelovanjem v zveznih dohodkih, čeprav se je absolutna vsota proračunskih izdatkov povečala za dobrih 90%. Zaradi svoje tehnične zaostalosti republiška industrija ni v vseh panogah izpolnila vsedravnega povprečja, čeprav se je proizvodnja v vseh panogah gospodarstva v primeri s predvojnimi in prvimi povojnimi letom znatno povečala. Običajno je bilo povečanje v poljedelski proizvodnji, podatki o porastu blagovnega prometa pa so splošni znak krepitve gospodarstva v republiki Bosni in Hercegovini. Blagov-

ni promet se je povečal za dobrih 30%. Za graditev objektov republiškega in zveznega plana je bilo porabljenih brez prostovoljnih akcij Ljudske fronte in mladine nad 50 milijonov delovnih ur. Samo lani je bilo obnovljenih in zgrajenih v opustošenih krajih nad 29.000 kmečkih hiš, kar znaša z akcijo v letu 1946. 34.000 popravljenih kmečkih hiš. Znati napor so bili vloženi v dvig novih kadrov in v tem pogledu je bil storjen velik korak naprej.

Proračun republike Bosne in Hercegovine je bil realen tako glede dohodkov kakor tudi glede izdatkov. Dohodki so bili doseženi 115%.

Plan za letošnje leto postavlja važnejše in bolj zamotane naloge. Izpolnjuje naloge, postavljene pred njene narode, bo vložila Ljudska republika Bosna in Hercegovina vse napore in napela vse sile, da doprinese svoj delež h krepitvi in nadaljnji izgraditvi naše države.

Govor ministra za finance Hrvatske Anke Berus

Ljudski poslanec Anka Berus je v svojem govoru navedla, da znaša proračun Ljudske republike Hrvatske v vsedravnem proračunu 11.114.115.000 dinarjev in da je uravnotežen. Republiška industrija Hrvatske je izpolnila lani proizvodni plan s 115%, plan davka na promet proizvodov s 115, dobička pa s 150%. Stroški proizvodnje so se znižali v republiški industriji povprečno za 4,5%. Število delavcev se je povečalo na Hrvatskem od julija 1947 do zdaj za 20%.

Plan odkupa belega žita je bil izpolnjen s 94%, koruze pa 118%, medtem ko je bil plan kontrahiranih svobodnih presežkov izpolnjen v celoti. Z industrijskimi rastlinami zasejane površine so se povečale na Hrvatskem za 100%, pri tem pa se površina z žitom zasejanega polja ni zmanjšala, marveč celo povečala za 12%. Poljedelski plan za leto 1947 pa je bil izpolnjen samo s 96%. Državna posestva in kmetijske postaje niso odigrale v izpolnitvi plana v poljedelstvu tiste vloge, ki jim je bila določena.

Izdatki za znanost in kulturo znašajo po proračunu 1.730.000.000 din in so se povečali v primeri z lanskim letom za 235%. Ob sistemizaciji so se po-

Nikola Minčev, podpredsednik vlade LR Makedonije Makedonsko ljudstvo vidi v izpolnitvi petletnega plana edino pot za likvidacijo zaostalosti

Potem je dobil besedo ljudski poslanec Zveznega sveta Nikola Minčev, podpredsednik vlade Ljudske republike Makedonije, ki je poudaril, da vidi makedonsko ljudstvo v izpolnitvi nalog petletnega plana edino pot za likvidacijo velikanske, kulturne in družbene zaostalosti. Plan industrije, rudarstva in električnega gospodarstva v LR Makedoniji je bil izpolnjen lani po vrednosti s 105%, v primeri z letom 1939, pa z 228%. Veliko je bilo sodelovanje in pomoč ljudskih množic v kapitalni izgradnji. V tem pogledu so postavljene letos še večje naloge: zgraditev hidrocentralne Mavrovo, melioracijska dela na Prnji in Vardaru, nadaljevanje melioracije Strumiškega polja, dovršitev in zgraditev vrste stanovanjskih, kulturnih in zdravstvenih objektov, zgraditev združnih domov itd. Priprave za ta dela so bile v glavnem končane o pravem času.

Siroke množice kmetov so pozdravile nedavno sprejeti zakon o nacionalizaciji velikih živinorejskih posestev, s katerim bo ustanovljen živinski fond za zaščito in napredek živinoreje. Posebno velike uspehe je doseglo v Makedoniji delovno kmečko združništvo. Zdaj je v Makedoniji 101 delovna zadruga z nad 2200 kmetijskimi artikli, poleg tega pa se kaže močna iniciativa za ustanavljanje novih zadrug. V večjih okrajih Makedonije se je začela in se z vso vmeno uveljavlja akcija zidanja združnih domov, katerih število je že prekorajlo določeno število, tako da grade zdaj 353 domov.

Sprejete proračuna za letošnje leto bo nova vzpodbuda za še čvrstje delovni elan ljudskih množic, za vsestransko mobilizacijo vseh še neizkoriščenih sil in rezerv, da bodo izpolnjene naloge drugega leta petletke.

V nadaljnjem razpravljanju o vsedravnem proračunu za leto 1948, so sodelovali še ljudski poslanci Dobrosav Tomašević, Marko Belinić, Georgi Vasilev, Kosan Pavlović, dr. Aleksandar Žiža in Toma Čiković.

Popoldne se je nadaljevala razpra-

II. kongres Antifašistične fronte žena Srbije

PRVA NALOGA ORGANIZACIJE AFŽ JE, DA NAPRAVI ŽENE AKTIVNE BORKE V GRADITVI SOCIALIZMA

Brzovavka maršala Tita II. kongresu AFŽ Srbije

Predsednik vlade FLRJ Josip Broz-Tito je poslal sledeči pozdrav delegatkam II. kongresa žena Srbije:

»Drage tovarišice! !

Ob zasedanju vašega II. kongresa vam pošiljam svoje tople pozdrave z željo, da bi vaš kongres dal še več poleta in požrtvovalnosti ženam Srbije v nadaljnjem delu pri graditvi naše dežele.

Na vašem kongresu boste lahko zares potrdile velike uspehe, ki so jih dosegle žene Srbije v svojem dosedanjem delu, toda istočasno pogumno odkrivajte tudi vse napake, ki so verjetno

še in ki jih je treba odpraviti, da bodo lahko v bodoče rezultati vašega dela še večji za srečo naše nove Jugoslavije, ki gre neomajno k popolni zgraditvi socializma.

Ob koncu pošiljam vam in preko vas vsem ženam Srbije najpristranejšo zahvalo za naporno delo, za požrtvovalnost in vsestransko skrb žena Srbije v izvršitvi našega petletnega plana in ustvaritvi srečnejše bodočnosti naših narodov.

Predsednik vlade FLRJ, maršal Jugoslavije, JOSIP BROZ-TITO

nosti in neekonomičnosti v svojem gospodinjstvu, v svoji okolici in v družbi sploh.

Ob koncu je dr. Blagoje Nešković izrazil svoje prepričanje, da bodo organizacije AFŽ Srbije častno izpolnile vse naloge.

Po govoru dr. Neškovića so prebrali ob navdušenem pozdravljanju pismo, ki ga je poslal kongresu maršal Tito. Nato je Judita Alardić, članica GO AFŽ Srbije, poročala o delu AFŽ Srbije pri izgradnji dežele.

VLOGA AFŽ SRBIJE V IZGRADNJI DEZELE

Za uspehe, ki jih je dosegla AFŽ Srbije, se je potrebno v prvi vrsti zahvaliti vodstvu Ljudske fronte, ki je vedno dajalo pravilno orijentacijo in pomoč v delu. Rezultati, ki jih je dosegla organizacija AFŽ Srbije v letu 1947., se ne morejo gledati ločeno od rezultatov Ljudske fronte. Po nepopolnih podatkih so žene napravile 6.748.251 prostovoljnih delovnih ur, s čimer so prihranile državi 107 milijonov 970.448 din. V vaških organizacijah AFŽ se je pričel boj za večjo produktivnost dela, dvignilo se je zanimanje za gojitve novih kultur in pričelo tekmovanje v gojitvi živine, čebel in sviloprejke. Pomembno je delo organizacij

AFŽ na zdravstvenem in socialnem področju; med drugim so bili skupaj z Rdečim križem enomesečni tečajji za mlade matere.

Na analfabetskih tečajih v letu 1946-1947. je postalo pismenih 170.000 žena. Nad 30.000 šiptark je odstranilo feredže. V industriji je bilo ob koncu leta 1947. od skupne delovne sile 40% žena. V LR Srbiji je 827 žena udarnice. Žene kot enakovredne stopajo v zadrug; v upravnih kmetijskih delovnih zadrug je 10% žena. V šolah je vse več ženske mladine. Tudi v organih ljudske oblasti se žene vedno bolj udeležujejo; za krajevne in okrajne ljudske odbore je izvoljeno 2706 žena, 3522 žena pa je namestnikov odbornikov. Zanimanje žena za politično delo je vsak dan večje in njihova družbena delavnost je dvignila politično zavest žena.

V diskusiji, ki se je razvila po referatu Judite Alardić, je med drugimi govorila tudi tov. Vida Tomšič, predsednica CO AFŽ Jugoslavije. Poudarila je, da je treba paziti ne samo na to, koliko so žene napravile delovnih ur, temveč tudi na to, koliko žena še ni vključeno v delo. Za ta cilj je treba s političnim delom pritegniti čim večje število žena. Nadaljevanja diskusije so se udeležile delegatkinje iz posameznih republik ter iz krajevnih in okrajnih odborov z ozemlja Srbije, Vojvodine in Kosmeta. Kongres se danes nadaljuje.

Koroški Slovenci odločno nadaljujejo borbo za priključitev k FLR Jugoslaviji

Množična protestna zborovanja in komemoracije za 6. obletnico zločinških izselitev slovenskih družin

Celovec, 26. aprila. (Tanjug.) Ob šesti obletnici nasilnih izselitev koroških Slovencev so bila po vsej Slovenski Koroški množična zborovanja in komemoracije za žrtvami nacizma. Velike množice ljudstva so se zbrale v Hodišah, v St. Jakobu v Rožu, v Bilčovsu, Dobrih vesi, St. Ilju ob Dravi, Pliberku in v drugih središčih Slovenske Koroške. V Pliberku je na zborovanju govoril tov. dr. Mirt Zwitter, ki je med drugim izjavil:

»Če je avstrijski državni predsednik Renner pred dnevi dejal, da so trpljenje in velikanske žrtve koroških Slovencev več ali manj epizoda, potem mu moramo odgovoriti, da za nas ni epizoda trpljenja nad 300 izseljenih družin, vse ogromne žrtve naših KZ-lerjev in političnih preganancev. Še manj pa je za nas epizoda borba naših slovenskih partizanov, ki so na ozemlju Avstrije prvi in edini dvignili zastavo svobode v borbi proti fašizmu in pod to zastavo tudi zmagali. Slovensko ljudstvo je premagalo vsa nasilja in bo zmagovalo tudi v svoji nadaljnji borbi. Vsi pa, ki skušajo to pravično borbo našega ljudstva pod novimi in starimi krinkami zavirati, bodo slej ali prej v resnici samo še zakasnele šovinistične epizode.»

S številne udeležbe na zborovanjih so koroški Slovenci najostreje obsodili zločinske izselitve. Odločno so izrazili svojo voljo za nadaljnjo borbo za pravice koroških Slovencev. Nikdar več ne bodo dopustili, da bi se še kdaj koli koroški

Slovenci preganjali iz njihovih lastnih domov. Garancija resnične svobode pa je samo v priključitvi k FLRJ.

Protest Žadrzne zveze za Slovensko Koroško zaradi zadrževanja slovenske lastnine

Dunaj, 26. aprila. (Tanjug.) Zadrzna zveza za Slovensko Koroško je dne 23. aprila poslala Medzavezniškemu svetu za Avstrijo spomenico, v kateri zahteva povrnitev škode, ki so jo nacisti prizadejali koroškim Slovencev.

V spomenici je med drugim poudarjeno, da so nacisti zaplenili 42 slovenskih zadrug, katerih imovina je cenjena na 3 milijarde mark tedanje valjave. Zadruga so likvidirali in jih nasilno spremenili v nemške. Takoj po zlomu nacifašizma so koroški Slovenci zahtevali, da jim britanske zasedbene oblasti dovolijo obnovitev Zadrzne zveze in povrnitev zaplenjene lastnine. Britanske okupacijske oblasti so najprej odbile zahtevo, nato pa odobrile, da dobijo koroški Slovenci povrnjeno zaplenjeno lastnino preko avstrijske Zadrzne centralne za Koroško, kar pa se še do danes ni izvršilo.

Zadrzna zveza zato protestira proti taki kršitvi pravic koroških Slovencev in demokratičnih načel s strani avstrijskih oblasti in zahteva, da Medzavezniški svet za Avstrijo omogoči izvršitev omenjene zahteve koroških Slovencev.

Delegacija jugoslovanske vlade bo namestnikom zunanjih ministrov predložila jugoslovanske obmejne in reparacijske zahteve proti Avstriji

London, 26. aprila. (Tanjug.) Včeraj je dospela v London delegacija jugoslovanske vlade pod vodstvom dr. Aleša Beblerja, ki bo pred namestniki zunanjih ministrov za Avstrijo ustno razložila jugoslovanske obmejne in reparacijske zahteve nasproti Avstriji.

Na letališču so delegacijo sprejeli člani veleposlaništva FLRJ in predstavniki britanskega zunanjega ministva.

Namestniki ministrov so dosegli načelni sporazum glede avstrijskih reparacij

London, 26. aprila. (Tass.) Na seji namestnikov zunanjih ministrov za Avstrijo so nadaljevali razpravljanje o členih avstrijske pogodbe, glede katerih še niso dosegli soglasja. Namestniki so v načelu dosegli spo-

razum o 26. členu pogodbe, ki se tiče reparacij, vojaškega materiala in tehničnih naprav zavezniškega ali nemškega izvora. V smislu tega člena mora Avstrija dati na razpolago zavezniškim silam vse vojaško gradivo in tehnične naprave zavezniškega izvora. V prvem letu veljavnosti te pogodbe mora Avstrija uničiti ali spraviti v neuporabno stanje vse presežke vojnega gradiva, ki ni zavezniškega izvora, prav tako pa tudi vse nemške ali japonske načrte, modele in obrazce, kolikor se tičejo modernega vojaškega gradiva in tehnike.

Ta člen ne prepoveduje uporabe omenjenih količin vojaškega gradiva in tehničnih naprav nemškega izvora, ki so ostale v Avstriji po vojni in so potrebne za ustanovitev avstrijskih oboroženih sil. Avstrija v bodoče ne sme proizvajati ali kupovati nemškega orožja. Dokončna redakcija 28. člena bo izvršena naknadno.

ŠIPTARJI UŽIVAJO V FLRJ ENAKE PRAVICE KOT VSI OSTALI NARODI

Za Jakovom Blaževićem je govoril poslanec Kosmeta Aljuš Gaš o položaju Šiptarjev na Kosovu in Metohiji. Šiptarji imajo v enakopravni skupnosti narodov FLRJ vse pravice, ki jih uživajo tudi drugi narodi v naši državi. Mi smo v glavnem uspešno izvršili naloge prvega leta petletnega plana. To sta nam omogočila bratstvo in enotnost med našimi narodi, največja pridobitev našega narodnoosvobodilnega boja. To bratstvo in enotnost dobiva danes materialne osnove, se utrjuje in poglablja v številnih delovnih akcijah, pri katerih sodelujejo Šiptarji, Srbi in Crnogorci.

Naše ljudske množice gledajo na plan kot na svoje delo, ki je dejansko delo ljudskih množic. Zavedajo se, da pomeni izvršitev plana pot v boljše in srečnejše življenje — v socializem.

Za Aljušem Gašem so govorili še ljudski poslanci Vaso Butozan, Živko Žižić, Lazar Mojsov in Miloš Carević. Skupščina je nadaljevala delo v ponedeljek dopoldne.

V ponedeljek popoldne sta bili ločeni seji obeh Svetov Ljudske skupščine

Beograd, 26. aprila. Na današnji popoldanski skupni seji Zveznega sveta in Sveta narodov Ljudske skupščine FLRJ se je nadaljevala pod predsedstvom podpredsednika Sveta narodov Božidarja Maslarića razprava o splošnem državnem proračunu. Oba doma sta se na ločeni seji sestala popoldne ob 16.30.

